

Edmund Joensen
Løgtings- og fólkatingsmaður fyri Sambandsflokkinn

Kreppan í Føroyum:

Lána til vælferð

Føroyar eru í kreppu og mugu lána pengar uttanlands til at fígga vælferðina. Nú er rokningin frá fullveldis-landsstýrinum her, og tey veiku verða hart rakt

Løgtingið er farið til verka aftur, og debattin um støð-una í Føroyum er farin í gongd.

Løgmansrøðan á ólav søku lýsti eina ljósa tilveru, og tað er sjálvandi positivt. Tað er gott at síggja møguleikar fram um forðingar. Loysnir fram um trupulleikar.

Hinvegin, so má veruleikin umrøðast, so sum hann er.

Tann nakni sannleikin er, at her er ongin nevnið verdur búskaparvøkstur.

Stór undirskot eru á almenna budgettinum.

Fólkatalið hevur staðið í stað í eini 10 ár.

Og vælferðin er undir stórum trýsti.

Hetta er syndarlaga støð-an, og vit mugu tora at nevna hana við sínum rætta navni. Føroyar eru í KREPPU!

Taka lán til vælferð

Fyribils merkir tann einstaki føroyingurin ikki so nógv til kreppuna, hóast standurin er vánaligur nógvastaðni, serliga hjá arbeiðsleysum.

Orsøkin er, at Føroyar taka lán fyri at fígga hallini ár eftir ár. Soleiðis verður þárin útsett.

Sakin er, at landsstýrið lænir pengar til vælferðina í Føroyum! Lænt verður til skurðviðgerðina. Til songina á røktarheiminum. Og til eyka tímarnar til næmingin, sum hevur tørvin!

At lána hálva milliard um árið heldur ikki í longdini!

Tað vita øll.

Nú skal rokningin gjaldast!

Hví mangla pengar í lands-kassanum? Hví má lands-stýrið á skrøddum knøum út á marknaðin at fígga vælferðina í Føroyum?

Høvuðsorsøkin til hall eftir hall á fíggjarlógini er hitt illa gitna fullveldis-eksperimentið.

Nú sláa avleiðingarnar av fullveldispolitikkinum íggjøgnum!

Nú er rokningin her!

Nú verður landið skuldar-bundið – og so skulu føroy-ingar gjalda!

Pengar út gjøgnum vindeygjað

Eksperimentið við føroyska samfelagnum snúi seg um at tveita pengar út gjøgnum vindeygjað.

Ríkisveitingin –tann tryggasta inntøkan – varð skorin ógvusliga.

Og síðani – í bestu upp-gangstíðum – øktu fullveldis-politikarar útreiðslurnar.

Onki við at repa seglini og laga útreiðslurnar eftir skerdu inntøkunum. Nei - nú vóru ráð til alt.

Dýrar yvirtøkur.

Nýggj aðalráð.

Ambassadur í hvørjum metropol.

Stjórar og embætisfólk í nýggj stórv.

Tey spældu fullveldi upp á rokningina hjá øðrum!

Hetta visir, at fullveldi kostar føroyingum vælferð, og í lötuni lána Føroyar til sína vælferð!

Tey veiku hardestast rakt

Tað djúpt órættvísa er, at tey, sum skipaðu fullveldisdansin, standa ikki fremst, nú rokningin skal gjaldast.

Nei.

Tey veiku í samfelagnum – tey, sum hava mest brúk fyri tí sterka vælferðar-samfelagnum – fara at gjalda rokningina.

Trupulleikin er, at skjótt kemur tíðspunktið, har tað

ikki longur er møguligt at lána uttanlands.

Tá skal veruliga betalað við kassa!

Hvørji vælferðarøkir skulu tá niðurlagast? Hvørjar vælferðartænastur skulu tá skerst burtur?

Fullveldispolitikarar hava onki svar. Tað hava teir sjáldan.

Hjá teimum er nóg mikið at lata seg í reyðhúgvu. Stíga upp á ein stein á niðri á Doktoragrund. Peika og flenna at hinum. Fáa róp í. Og syngja hart.

Ímeðan mugu onnur taka upp eftir teimum og fáa Føroyar á aftur rætta kós.

Onki hendir

Hvat er at gera?

Nógv átti longu at verið gjørt. Serliga upplagdir eru reformarnir, sum hvørki sam-gonga ella andstøða higartil hava torað at nortið við.

Tað finnast gongdar leiðir og mátar at økja inntøkurnar uppá og at avmarka útreiðslurnar.

Uppskotini eru fleiri:

- Skipa fiskivinnuna burðardýgt.
- Løgmaður skal enda konfliktina við ES og Noreg, so fiskiflotin fær annað og meira enn makrel at dúva uppá.
- Útnytta ótømdar møgu-leikar í fjarfiskiskapi – og fá fyrimunirnar heim til føroyska vinnu.
- Vinn Føroyum ein sess innan fyri ES-garðin – saman við Danmark. Har er marknaðurin, og har tjena vit pengarnar.
- Fá meira fyri minni.
- Klænka fyrisitingina.
- Burtur við øllum dupult-funktiónum.

- Sker aðalráð burtur og legg onnur saman.
- Burtur við uttanríkis-ráðnum, og legg mest týðandi økini undir løgmann.
- Stong sendistovur og brúka uttanríkistænast-una í Ríkinum. Hon er har til tað sama.
- Steðga øllum yvirtøkum. Tær kosta pengar, sum ikki eru til.
- Legg kommunur saman í nakrar fáar sterkar kraftdeplar.
- Færri og betri skúlar.
- Eitt centralsjúkrahús fyri øll.
- Tiðna Blokkinn og far í samráðingar um at fáa hann á aftur eitt rímligt stöði
- Og soleiðis frameftir.

Løgmaður hevur nevnt nógv av hesum í valskeiðnum – men her hendir onki!

Partapolitikk til viks

Løgtingsval nærkast, og skal nakað munagott koma burturúr, mugu øll parta-politisk mál leggjast til viks. Rúm er bert fyri málum, sum geva pengar í kassan!

Landsstýrið má nú koma við uppskotum, sum stimbra búskaparvøkstur, fólka-vøkstur og skapar javnvág og avlop á aftur fíggjarlógina!

Tá fáa vit møguleika at sleppa úr stöðuni, har lánast skal til vælferðina í landinum.

Saman um tikið er nógv eftir at gera, men tíðin er stutt.

Nú er seinasta útkall at gera tað rætta fyri Føroya land.

Jógvan Arge
*býráðslimur í Havn
fyri Tjóðveldi*

Kommunur givnar upp fyri skutil

Nú hevur Helena Dam á Neystabø lagt sitt upp-skot um skipan av komm-ununum fyri tingið til viðgerðar.

Tað merkir, at fleiri kommunur eru givnar upp fyri skutil og skula tvingast saman við øðrum – antin tær vilja ella ikki.

Ein av hesum komm-unum er Tórshavnar kommuna. Hon skal sambært Helenu Dam á Neystabø bara makka rætt og finna seg í at skula taka sær av Kvívík og Vestmanna, um tær vilja sleppa upp í Havnar kommunu.

Havnar kommuna fær sambært uppskotinum ikki møguleikan at siga sína hugsan um eina slíka samanlegging.

Hetta er líka ringt sum at vera givin upp fyri skutil, og tað er ein löginn stöða, at Vestmanna og Kvívík kunna atkvøða seg upp í Havnar kommunu, meðan borgararnir her bara skula standa sum Kárus og taka ímóti.

Havnar kommuna hevur ikki verið små-tøkin í samanleggingartil gongdini. Higartil. hevur høvuðsstaðurin kastað saman við øllum hinum kommununum, sum vóru í Suðurstreymsi, og eisini Kollafirði.

Hetta hevur gingið hampiliga væl í hond, men nú kanst tú ivast í, um tað verður til gagns fyri Tórshavnar komm-unu at taka meir upp á seg. Eisini tí, at hon verður lutfalsliga størri partur av landinum.

Tað minsta má vera, at borgararnir í Havnar kommunu fáa møgu-leikan at avgera, hvør gongdin skal verða. Ein

fólkaatkvøða er eitt sjálv-sagt krav, nú takast skal saman um í kommunu-málunum.

Tórshavnar Býráð eigur at standa við lyftið hjá borgarstjóranum um, at borgararnir í Tórshavnar kommunu á fólkaatkvøðu fáa høvi at siga sína hugsan um eina møguliga víðkan av kommununi - uttan mun til, hvat innlendis-málaráðið hevur lagt fyri lögtingið.

Sakin er jú ikki avgjörd enn. Grundarlagið undir eini atkvøðugreiðslu má sjálvsagt vera ein gjøllig gjøgnumgongd av, hvat tað er, Tórs-havnar kommuna er ætlað at taka upp á seg, og sakligar metingar av, hvat skil er í at gera tað – bæði nú og komandi.

Tað seinasta, vit hava frætt norðan av oynni, er, at báðar kommun-urnar hava munandi afturgongd í skattainn-tøkunum. Tórshavnar Býráð eigur tí at gera sær fullgreitt, hvat vit møguliga skula undir.

Stendur upp og niður hjá hesum komm-unum? Hvussu er fólka-samansetingin, eru tær kommunalu veiting-arnar dagfórdar, er nakað virksemt í bygdu-num ella skula borgar-arnir í núverandi Tórs-havnar kommunu bløða fyri eina slíka víðkan?

Tað lovaða nærdemo-kratiið og tann fólksliga tilgongdin virka ikki, fyrr enn øll fáa sama møguleika at hava ávirkan.